

RASTISLAV PODHORSKÝ: POSUNKY A ÚKROKY

VERNISÁŽ: 24.10.2019 O 17:00

VÝSTAVA POTRVÁ DO: 30. NOVEMBRA 2019

KURÁTOR: NORO LACKO

Mgr. art. Rastislav Podhorský (1990) vyštudoval maľbu v ateliéri + - XXI pod vedením prof. Daniela Fischera na Katedre maľby a iných médií VŠVU v Bratislave (2009 -2015). Venuje sa kresbe, maľbe a ich presahom do objektových inštalácií. A to nielen ako výtvarník, ale aj prostredníctvom filozofického a teoretického uvažovania. Svedectvo o tom podáva text jeho knihy *Prievozník. O ľuďoch v neumení a figúrach v umení*, ktorý bol publikovaný v roku 2017. V súčasnosti je doktorandom na VŠVU v Bratislave (Kabinet kresby) a zároveň v spolupráci s Mgr. art. Martinom Špirecom, ArtD. aj vedúcim Ateliéru maľby III. Katedry maliarstva VŠVU. Je víťazom ceny nadácie VÚB – Maľba 2015. Tvorí a žije v Bratislave.

Aktuálna samostatná výstava *Posunky a úkroky*, pripravená pre Gáliu Ernesta Zmetáka v Nových zámkoch je koncipovaná ako ďalší z pokusov už stabilne spolupracujúcej dvojice výtvarníka a kurátora usúvzťažniť, artikulovať a obrazom i slovom interpretovať výtvarný výskum kľúčovej témy podhorského prác: sekulárnej spirituality, či nasledovania „*metafyzickej túžby*“ z ktorej prieskumu nám už niekoľko rokov Podhorský usilovne podáva výtvarné aj literárne správy.

Sekulárna spiritualita a metafyzická túžba vo vzťahu k výtvarnému laborovaniu Rastislava Podhorského aktualizujú dve vzájomne prepletené línie jeho tvorby. V prvom rade je to senzitivizácia a senzualizácia záujmu o ľudskú existenčnú situovanosť, nie v trpnej, pasívnej podobe zakorenenosti ale v podobe aktívneho korenenia sa v ľudskom. Na zapúšťanie koreňov do ľudského. Stávanie sa ľudským. Existenčná estetika námetu sa tu výrazne prelína s filozoficko-estetickým, no najmä technologicko-remeselným, výtvarným (prevažne maliarskym a kresliarkym) prieskum vizuálneho média a procesu tvorby. Sústreďenie je koncentrované na uzlový bod vzájomných vzťahov problematizácie videného, prehodnocovania zobrazovaného a zviditeľňovania neviditeľného. Metafyzická túžba tu má podobu otázky: Ako prebieha artikulácia výtvarného myslenia, ktoré je autonómnou podobou myslenia inou ako pojmové a verbálne myslenie?

Pre súbory Podhorského prác je charakteristická kombinácia asketicky strohých kompozícií využívajúcich spojenie obsesívneho precvičovania veristickej figurálnej maľby či kresby a ne-anekdoticky vážnej paradoxnej pointy naznačenej situácie s dôrazom na zobrazené gesto. Paradoxnosť je prítomná aj v disproporcií existenčne vypätého významu a výrazne tlmeného až zatajovaného afektu neseného strohým, akoby mimovoľným, no v skutočnosti starostlivo komponovaným telesným gestom zobrazených figúr.

Dôležitým aspektom práce je samotný akt maľby či kresby, ktorý v sebe zahŕňa časovú náročnosť a telesnú naliehavosť vo vzťahu k nutkavému opakovaniu, neustálemu precvičovaniu, ale aj vo vzťahu k disciplíne a zdržanlivosti rukodielneho úkonu. Akt maľby,

podobne ako akt kresby je v Podhorského chápaní posunutý až na prah nutnej potreby prijímať účasť na veciach človeka v zmysle manuálneho pracovno telesného nasadenia, ale aj mentálneho sústredenia.

V Podhorského prácach sú sociálne, rodovo, vekovo či rolovo konkretizované ľudské typy vycelené a vyceľujúce sa zo sveta ako jeho "časti bez účasti" často inscenované v situáciách intenzívnej nezmieriteľnosti so sebou samým či so svetom. V takých situáciách, v ktorých nie je možné kultúrne zušľachtľujúco zahľadiť medzery medzi životnou skúsenosťou, prežívaným momentom alebo existenčným naladením a systémom posvätených hodnôt, či plánom dobre ošetrenej účelnosti. Napriek konkretizácii ľudských typov, nejde o námety, ktoré by mali vykresľovať individualizované aspekty ľudského prežívania. Skôr naopak, konkretizácia tu slúži ako prostriedok zovšeobecnenia, iná možnosť ako povedať, že sa to týka všetkých, že za všetkými nánosmi kultúrneho a sociálneho je čosi neredukovateľne ľudské. To, čo na Podhorského prácach znepokojuje je prevažne deficitný charakter takto naznačeného ľudského jadra. Na stiesnenosť, problémovosť ľudskej situácie v predchádzajúcich prácach často odkazovali motívy bežného vybavenia interiérov (postel', kreslo, stolička, stôl), alebo všedného domáceho pracovného náčinia, teda napospol vecí, ktorých primárna funkcia spočíva v úžitkovosti. Tieto "veci po ruke" sa v Podhorského prácach zvyčajne transformujú na akési zraňujúce, väzniace, zotročujúce alebo nefunkčné a znefunkčňujúce "veci proti ruke". Paralelne s ľudskými a človekom vytvorenými vecami sa však v podhorského obrazových kompozíciách a objektových inštaláciách pravidelne objavovala aj iná podoba deficitného, či negatívneho. Mala charakter prerušenia kultúrneho priestoru alebo prázdna a viazala na seba využitie čiernej farby. Podhorského výtvarná práca tak doposiaľ bola pokusom o sústredené nazeranie do kútov obnažene deficitných, ale stále poctivo ľudských situácií, či vytieranie životného prachu z vrások najvšednejšej všednosti - hlboko doma.

Noro Lacko

RASTISLAV PODHORSKÝ: ELTOLÓDÁSOK ÉS ELLÉPÉSEK

MEGNYITÓ: 2019. 10. 24. 17.00.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 2019 NOVEMBER 30-IG

KURÁTOR: NORO LACKO

Mgr. Art Rastislav Podhorský (1990) festészetet tanult a Daniel Fischer professzor vezetése alatt álló + - XXI műteremben, a pozsonyi Képzőművészeti Főiskola Festészeti és más médiák szakán (2009 – 2015). Festészettel, rajzzal valamint azok objektus installációkba való áthatásukkal foglalkozik. Nemcsak képzőművészként, hanem elméleti és filozofikus gondolkodás formájában is. Erről vall a *Révész. Az emberekről a nemművészetben és az alakokról a művészetben*, című könyvének szövege, amelyet 2017- ben jelent meg. Jelenleg a pozsonyi Képzőművészeti Főiskola doktoránsa (Rajz Kabinet) és Mgr. art Martin Špirec ArtD.-al a Festészeti Szak Festészeti Műtermének vezetője. A VÚB Alapítvány – Festészeti díjának nyertese (2015). Pozsonyban él és alkot.

Az érsekújvári Ernest Zmeták Művészeti Galéria számára készített aktuális kiállítás, egyike a már stabilan együttműködő művész és kurátor kettőse viszonyításra, képben és szóban artikulálásra és értelmezésre törekvő kísérleteinek Podhorský munkáinak képzőművészeti kísérleteinek kulcstémáit: a szekuláris spiritualitást vagy a "metafizikai vágy" követését, amelynek vizsgálatáról Podhorský már jó pár éve szorgalmasan beszámol képzőművészetben és szövegeiben.